

specifikace: K řízení o vypořádání společného jmění manželů, byt' je za majetek ve společném jmění manželů žalobkyní označen toliko družstevní podíl v bytovém družstvu, jakož i k řízení o zrušení práva společného nájmu bytu jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy.

§ 9 odst. 1 o.s.ř.

Ncp 752/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobkyně:

J. V.

zastoupená advokátem Mgr. Janem Vargou
sídlem Fügnerovo náměstí 1808/3, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému:

P. V.

zastoupený advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Jugoslávských partyzánů 1599/31, 160 00 Praha 6

o vypořádání členského podílu v bytovém družstvu a určení nájemce družstevního bytu,
vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 28 C 359/2021, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 19. 10. 2021 u Obvodního soudu pro Prahu 5 (dále jen „předkládající soud“) domáhá vydání rozsudku, že je jediným členem specifikovaného bytového družstva (dále i jen „BD“) a vylučným vlastníkem členského podílu v BD, s nímž je spojeno právo nájmu k specifikovanému družstevnímu bytu (dále jen „družstevní byt“), že je jediným nájemcem družstevního bytu a že je povinna uhradit žalovanému na vypořádání členského podílu v bytovém družstvu částku 3 050 000 Kč. Žalobu odůvodnila tím, že manželství účastníků bylo rozvedeno rozsudkem předkládajícího soudu ze dne XY, č. j. XY ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne XY 2018, č. j. XY, který nabyl právní moci dne 29. 10. 2018 s tím, že žalovaný zapříčinil rozvrat manželství svým hrubým chováním a neúctou k žalobkyni. Za trvání manželství vzniklo účastníkům společné členství manželů v BD a účastníci mají společné nájemní právo k družstevnímu bytu. Vzhledem ke skutečnosti, že společné jmění manželů zaniklo již dne 29. 10. 2018 a v současné době probíhá likvidace BD, je žalobkyně přesvědčena, že je nezbytné vypořádat mezi účastníky jak samotný členský podíl v BD, tak právo společného nájmu.

2. Předkládající soud postupoval podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), a předložil věc zdejšímu soudu jako soudu nadřízenému k rozhodnutí o věcné příslušnosti. Měl za to, že k projednání věci není věcně příslušný, neboť se jedná o spor ve věci mezi členy družstva navzájem, a to konkrétně o určení vlastnictví k družstevnímu podílu, k jehož projednání jsou podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. v prvním stupni příslušné krajské soudy.
3. Žalobkyně se k postupu předkládajícího soudu nevyjádřila.
4. Žalovaný s názorem předkládajícího soudu nesouhlasil. Poukazoval na to, že podstatou žaloby je vypořádání společného jmění manželů příkazáním družstevního podílu do výlučného vlastnictví žalobkyně. Je proto přesvědčen, že není dána věcná příslušnost krajského soudu podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., nýbrž je dána věcná příslušnost předkládajícího soudu podle § 9 odst. 1 o. s. ř.
5. Řízení se koná u toho soudu, který je věcně příslušným. Pro určení věcné příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení (§ 11 odst. 1 o. s. ř.). Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení (§ 104a odst. 1 o. s. ř.).
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
7. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. krajské soudy jako soudy prvního stupně rozhodují ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
8. Podle § 739 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále i jen „ZOK“), společné členství manželů v bytovém družstvu vzniká, jestliže je družstevní podíl součástí společného jmění manželů. Podle odst. 2 společné členství manželů zaniká vypořádáním společného jmění manželů nebo marným uplynutím lhůty pro jeho vypořádání podle občanského zákoníku.
9. Podle § 746 ZOK, přeměnilo-li se společné členství manželů na výlučné členství jen jednoho z manželů, nemá tato skutečnost vliv na společné nájemní právo.
10. Společné členství manželů v družstvu je spojeno se skutečností, že je družstevní podíl součástí společného jmění manželů (společné členství manželů bude existovat v případě, že bude družstevní podíl součástí společného jmění manželů, a zaniká bude vypořádáním společného jmění manželů nebo marným uplynutím lhůty pro jeho vypořádání podle občanského zákoníku). Vznik i zánik společného členství manželů je spojen výlučně s ustanoveními občanského zákoníku o manželském majetkovém právu (§ 708 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „o. z.“).
11. Pokud jsou manželé společnými členy v bytovém družstvu, dochází k vypořádání společného členství v bytovém družstvu v souvislosti s rozvodem manželství podle úpravy vypořádání společného jmění manželů (§ 736 a násl. o. z.). Tím ale není dotčeno trvání práva společného nájmu bytu manželů (§ 746 ZOK). Pokud dochází k vypořádání společného jmění manželů po zániku manželství rozvodem, soud rozhodne o vlastnictví družstevního podílu a ve svém důsledku i o zrušení společného členství v bytovém družstvu, jakož případně i o zrušení společného nájmu bytu manželů. Přitom se postupuje podle úpravy společného jmění manželů s přihlédnutím k úpravě bydlení po zániku manželství za situace, kdy manželé mají stejné nebo společné právo k (družstevnímu) bytu (§ 768 o. z.).
12. Z obsahu žaloby se podává, že žalobkyně se domáhá po rozvodu manželství vypořádání společného družstevního podílu v BD, který je podle žalobních tvrzení součástí společného jmění manželů s tím, že se stane jediným členem BD a nájemcem družstevního bytu. Jinými slovy se žalobkyně domáhá (širšího) vypořádání společného jmění manželů ohledně družstevního podílu v bytovém družstvu tak, že družstevní podíl v bytovém družstvu bude příkazán do výlučného

vlastnictví žalobkyně a žalobkyně se stane výlučným členem bytového družstva, jakož i nájemcem družstevního bytu.

13. K řízení o vypořádání společného jmění manželů, byt' je za majetek ve společném jmění manželů žalobkyní označen toliko družstevní podíl v bytovém družstvu, jakož i k řízení o zrušení práva společného nájmu bytu jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy ve smyslu obecné úpravy věcné příslušnosti soudů pro sporné občanské soudní řízení obsažené v § 9 odst. 1 o. s. ř., když se nejedná o spor (věc), pro který (kterou) by byla založena v prvním stupni věcná příslušnost krajských soudů podle § 9 odst. 2 o. s. ř. nebo podle jiného právního předpisu (k tomu také usnesení zdejšího soudu ze dne 25. 2. 2021, sp. zn. Ncp 112/2021, veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>).
14. V projednávané věci je podstatné, že spor je svou povahou vypořádáním společného jmění manželů, kdy předmětem vypořádání mohou být i jiné společné majetkové hodnoty než jen společný družstevní podíl; není proto rozumného důvodu, aby k (dílčímu) vypořádání společného družstevního podílu mezi rozvedenými manžely byl v prvním stupni věcně příslušný jiný soud, než který je věcně příslušný k řízení o vypořádání společného jmění manželů. Vypořádání společného družstevního podílu mezi rozvedenými manžely sice nese znaky sporu mezi členy družstva (jako korporace podle § 1 ZOK), ale vyplývá především z rozvodu manželství, než z účasti rozvedených manželů na družstvu.
15. Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený proto z těchto důvodů rozhodl podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.
16. Usnesením o věcné příslušnosti jsou účastníci a soudy vázáni (§ 104a odst. 7 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 25. listopadu 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu

